C/2025/4418

29.8.2025

Euroopa Regioonide Komitee arvamus

„Turureeglid ja toetusmeetmed veinisektoris“

(C/2025/4418)

Pearaportöör:	Roberto CIAMBETTI (IT/ECR), Veneto maavolikogu liige
Viitedokument:	„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2021/2115 ja (EL) nr 251/2014 teatavate turureeglite ja valdkondlike toetusmeetmete osas veinisektoris ja aromatiseeritud veinitoodete puhul“ COM(2025) 137 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUTE SOOVITUSED

Muudatusettepanek 1

Määruse ettepanek

Põhjendus 15a (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	15a) Liikmesriikidel on oma strateegiakavades õigus valida veinisektoris rohelise korje sekkumismeetmed. Võttes arvesse veinisektori olukorda ning struktuurikriisi teatavates piirkondades ja liikmesriikides, on asjakohane näha liikmesriikidele ette ka võimalus lisada väljajuurimine ja destilleerimine vabatahtlike kriisimeetmete hulka. See võimalus pakub ühise raamistiku, väldib konkurentsi moonutamist ja tagab võrdsed tingimused.

Muudatusettepanek 2

Määruse ettepanek

Põhjendus 15b (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Veinisektor toetub suures osas lühiajaliselt tööle võetud tööjõule. Kooskõlas ühisesse põllumajanduspoliitikasse 2023–2027 lisatud sotsiaalse tingimuslikkuse sätetega on oluline, et liikmesriike innustataks nii viinamarjakasvatuses kui ka töötlemises jälgima ohutusstandardite ning kaasavate ja nõuetekohaste – ka majanduslikult – töötingimuste järgimist;

Muudatusettepanek 3

Määruse ettepanek

Põhjendus 22

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et kohaneda turusuundumustega ja kasutada ära tõhusaid turuvõimalusi, tuleks kolmandates riikides turuväljundite konsolideerimisega seotud müügiedendus- ja teavitustegevuste toetuse maksimaalset kestust pikendada kolmelt aastalt viiele.	Selleks et kohaneda turusuundumustega ja kasutada ära tõhusaid turuvõimalusi, tuleks kolmandates riikides turuväljundite konsolideerimisega seotud müügiedendus- ja teavitustegevuste toetuse maksimaalset kestust pikendada kolmelt aastalt viiele ***ning pakkuda samas võimalust pikendada neid tegevusi veel viieks aastaks, et turuväljundeid tugevdada. Kolmandatele riikidele suunatud müügiedendus- ja teavitustegevuse kaalumisel on oluline eristada sama riigi eri turge.***

Muudatusettepanek 4

Määruse ettepanek

Põhjendus 24

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et veelgi enam toetada tootjaid kliimamuutuste leevendamisel ja nendega kohanemisel, on asjakohane näha liikmesriikidele ette võimalus suurendada liidu maksimaalset finantsabi selle eesmärgi saavutamiseks tehtavatele investeeringutele kuni 80 %ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest.	Selleks et veelgi enam toetada tootjaid kliimamuutuste leevendamisel ja nendega kohanemisel, on asjakohane näha liikmesriikidele ette võimalus suurendada liidu maksimaalset finantsabi selle eesmärgi saavutamiseks tehtavatele investeeringutele ***ning viinamarjaistanduste ümberkorraldamisele ja muutmisele*** kuni 80 %ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest. ***Toetuses tuleks seada esikohale ka agroökoloogilised tavad ja mitmekesistamisstrateegiad, mis suurendavad pikaajalist vastupanuvõimet, näiteks süsiniku sidumine mullas, segakultuuride kasvatamine, vee taaskasutamine ja põuakindlad sordid, eelkõige Vahemere ja äärepoolseimates piirkondades.***

Muudatusettepanek -5

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 1

Artikli 62 lõike 3 teine lõik (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Määruse (EL) 2021/2116 artikli 3 lõikes 1 sätestatud vääramatu jõu ja erandlike asjaolude korral võib lõikes 1 osutatud ja kooskõlas artikliga 64 antud lubade kehtivust pikendada kuni 12 kuu võrra pärast nende algset aegumiskuupäeva.

Muudatusettepanek 6

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 2

Artikli 63 lõike 2 kolmas lõik (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Liikmesriigid võivad kehtestada istutuslubade eraldamise ja haldamise kriteeriumid, et vältida viinamarjaistanduste kasvu piirkondades ja turusegmentides, kus esineb ülepakkumist, ning seada suuremaks prioriteediks turuvõimalustega veinid kooskõlas oma riiklike sektoripõhiste strateegiatega ja nende piirkondade jaoks lubatud kriisimeetmetega.

Muudatusettepanek 7

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 2

Artikli 63 lõike 2 punkt c

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
c) piirata uusistutuslubade väljaandmist piirkondlikul tasandil selliste aladega, kus põhjendatud kriisiolukordades on rakendatud riiklikke või liidu meetmeid veini destilleerimise, rohelise korje või väljajuurimise puhul.	c) piirata uusistutuslubade väljaandmist piirkondlikul tasandil selliste aladega, kus põhjendatud kriisiolukordades on rakendatud riiklikke või liidu meetmeid veini destilleerimise, rohelise korje või väljajuurimise puhul. ***Et vältida rohelise korje põhjendamatut kohaldamist, tuleb kehtestada selged, kergesti kohaldatavad ja kontrollitavad kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millal viinamarjakobaraid peetakse küpseks.***
Punkti c kohaldamisel tähendab „roheline korje“, et viinamarjakobarad hävitatakse või eemaldatakse täielikult siis, kui need on veel toored, kõrvaldades seega asjaomase ala saagi täielikult; siia alla ei kuulu koristamata jätmine, mis tähendab kaubanduslike viinamarjade viinapuude külge jätmist pärast tavapärase tootmistsükli lõppu. Liikmesriigid, kes piiravad uusistutuslubade väljaandmist piirkondlikul tasandil lähtuvalt esimese lõigu punktidest b või c, võivad kehtestada nõude, et kõnealustes piirkondades tuleb selliseid lubasid kasutada.;	Punkti c kohaldamisel tähendab „roheline korje“, et viinamarjakobarad hävitatakse või eemaldatakse täielikult siis, kui need on veel toored, kõrvaldades seega asjaomase ala saagi täielikult; siia alla ei kuulu koristamata jätmine, mis tähendab kaubanduslike viinamarjade viinapuude külge jätmist pärast tavapärase tootmistsükli lõppu. Liikmesriigid, kes piiravad uusistutuslubade väljaandmist piirkondlikul tasandil lähtuvalt esimese lõigu punktidest b või c, võivad kehtestada nõude, et kõnealustes piirkondades tuleb selliseid lubasid kasutada.;

Muudatusettepanek 8

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 3 Artikli 66 lõike 3 teine lõik

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Liikmesriik võib lõikes 1 osutatud taasistutuslubade andmisele seada ka ühe või mitu järgmistest tingimustest:	Liikmesriik võib lõikes 1 osutatud taasistutuslubade andmisele seada ka ühe või mitu järgmistest tingimustest:
a) luba kasutatakse samas geograafilises piirkonnas, kus asusid väljajuuritud viinapuud, kui viinamarjakasvatuse säilitamine selles geograafilises piirkonnas on sotsiaal-majanduslikel või keskkonnaalastel põhjustel õigustatud;	a) luba kasutatakse samas geograafilises piirkonnas, kus asusid väljajuuritud viinapuud, kui viinamarjakasvatuse säilitamine selles geograafilises piirkonnas on sotsiaal-majanduslikel või keskkonnaalastel põhjustel õigustatud;
b) ***kasutatakse üksnes selliseid sorte ja tootmismeetodeid, mille keskmine saagikus ei ole suurem kui väljajuuritud viinapuudel, või ainult selle piirkonna traditsioonilisi sorte ja tootmismeetodeid, kui vastav väljajuuritud ala asus tootmispiirkonnas, mille puhul liikmesriik on tunnistanud, et seda on mõjutanud turu struktuuriline tasakaalustamatus, või***	b) luba ei kasutata tootmispiirkonnas, mis ei ole sama piirkond, kus asub väljajuuritud ala, ning mille kohta on liikmesriik tunnistanud, et seda tootmispiirkonda on mõjutanud turu struktuuriline tasakaalustamatus.
c) luba ei kasutata tootmispiirkonnas, mis ei ole sama piirkond, kus asub väljajuuritud ala, ning mille kohta on liikmesriik tunnistanud, et seda tootmispiirkonda on mõjutanud turu struktuuriline tasakaalustamatus.	

Motivatsioon

Suhtume negatiivselt ettepanekusse lisada taasistutuslubade andmise tingimuste hulka liikmesriikide võimalus piirduda teatavate sortidega, sest peame seda liigseks.

Muudatusettepanek 9

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 5

Artikli 119 lõige 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Nende VII lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel ja esitusviisil, mida turustatakse liidus või mis on ette nähtud eksportimiseks, kasutatakse järgmisi kohustuslikke elemente:	1. Nende VII lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel ja esitusviisil, mida turustatakse liidus või mis on ette nähtud eksportimiseks, kasutatakse järgmisi kohustuslikke elemente:
a) viinamarjasaaduste kategooria nimetus kooskõlas VII lisa II osaga. VII lisa II osa punktis 1 ja punktides 4–9 määratletud kategooriatesse kuuluvate viinamarjasaaduste puhul, kui kogu toodet või osa	a) viinamarjasaaduste kategooria nimetus kooskõlas VII lisa II osaga. VII lisa II osa punktis 1 ja punktides 4–9 määratletud kategooriatesse kuuluvate viinamarja-saaduste puhul, kui kogu toodet või osa toodet on töödeldud selle alkoholitustamiseks vastavalt VIII lisa

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
toodet on töödeldud selle alkoholitustamiseks vastavalt VIII lisa I osa E jaole, ***lisandub*** kategooria nimetusele	I osa E jaole, ***lisanduvad*** kategooria nimetusele
i) ***sõna*** „alkoholivaba“, kui toote tegelik alkoholisisaldus on kuni 0,5 mahuprotsenti; ***ja*** sellele ***on*** lisatud märge „0,0 %“, kui toote tegelik alkoholisisaldus ei ületa 0,05 mahuprotsenti;	i) ***sõnad „alkoholitustatud“, „alkoholita“ või*** „alkoholivaba“, kui toote tegelik alkoholisisaldus on kuni 0,5 mahuprotsenti; ***alternatiivselt võib*** sellele ***olla*** lisatud märge „0,0 %“, kui toote tegelik alkoholisisaldus ei ületa 0,05 mahuprotsenti;
ii) sõnad ***„vähese alkoholisisaldusega“***, kui toote tegelik alkoholisisaldus on suurem kui 0,5 mahuprotsenti ja vähemalt 30 % väiksem kui kategooria minimaalne tegelik alkoholisisaldus enne alkoholitustamist;	ii) sõnad ***„osaliselt alkoholitustatud“***, kui toote tegelik alkoholisisaldus on suurem kui 0,5 mahuprotsenti ja vähemalt 30 % väiksem kui kategooria minimaalne tegelik alkoholisisaldus enne alkoholitustamist;

Motivatsioon

„Vähese alkoholisisaldusega“ on ebatäpne mõiste, välja arvatud juhul, kui seda kasutatakse koos terminiga „osaliselt alkoholitustatud“. Viide protsendimäärale „vähemalt 30 % väiksem kui...“ on vajalik õigusliku võrdlusraamistikuna, vastasel juhul peetakse alkoholitustatuks juba poolekraadilise vähendamise tulemusena saadud toodet.

Muudatusettepanek 10

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 7

Artikli 167 lõike 1 esimene lõik

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Veinide (sealhulgas viinamarjade, viinamarjavirrete ja veinide, millest need on saadud) ühisturu toimimise parandamiseks ja stabiliseerimiseks võivad tootjaliikmesriigid kehtestada tarne reguleerimiseks turustamiseeskirju, sealhulgas maksimaalse saagikusega seotud nõudeid ja eeskirju varude majandamiseks. Liikmesriigid võtavad arvesse artiklite ***152 ja 154*** kohaselt tunnustatud ***tootjaorganisatsioonide*** või artiklite 157 ja 158 alusel tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide ettepanekuid, kui asjaomases majanduspiirkonnas või asjaomastes majanduspiirkondades tegutsevat organisatsiooni otsustatakse käsitada kooskõlas artikli 164 lõikega 3 veinisektoris representatiivsena.	1. Veinide (sealhulgas viinamarjade, viinamarjavirrete ja veinide, millest need on saadud) ühisturu toimimise parandamiseks ja stabiliseerimiseks võivad tootjaliikmesriigid kehtestada tarne reguleerimiseks turustamiseeskirju, sealhulgas maksimaalse saagikusega seotud nõudeid ja eeskirju varude majandamiseks. Liikmesriigid võtavad arvesse ***määruse (EL) 2024/1143 artikli 33*** kohaselt tunnustatud ***tootjarühmade*** või artiklite 157 ja 158 alusel tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide ettepanekuid, kui asjaomases majanduspiirkonnas või asjaomastes majanduspiirkondades tegutsevat organisatsiooni otsustatakse käsitada kooskõlas artikli 164 lõikega 3 veinisektoris representatiivsena.

Muudatusettepanek 11

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 8

Artikli 216 lõike 1 kolmas lõik

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Esimeses lõigus osutatud abi ei tohi ületada vajaduse korral toote kulusid ning kulusid, mis on seotud asjaomase toiminguga ning edendavad tegevust, mille abil on võimalik kriisiga toime tulla.	Esimeses lõigus osutatud abi ei tohi ületada vajaduse korral toote kulusid ning kulusid, mis on seotud asjaomase toiminguga ning edendavad tegevust, mille abil on võimalik kriisiga toime tulla. ***Käesolevas lõikes osutatud kriisimeetmetele eraldatud vahendite saajatel ei ole õigust saada toetust samade rohelise korje, destilleerimise või väljaj uurimise meetmete jaoks, mis vastavad määruse (EL) 2021/2115 artikli 58 lõike 1 punktile c ja mida rakendatakse samadel hektaritel.***

Muudatusettepanek 12

Määruse ettepanek

Artikli 1 lõige 9

VII lisa II osa teine lõik (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Punktides 4 ja ***7*** sätestatud kategooriatesse kuuluvaid viinamarjasaadusi võib saada ***ka*** punktis 1 osutatud alkoholitustatud või osaliselt alkoholitustatud veinide teise kääritamise või neile süsinikdioksiidi lisamise teel.	***i)*** Punktides 4***, 5*** ja ***8*** sätestatud kategooriatesse kuuluvaid viinamarjasaadusi võib saada ***punktis 1 osutatud alkoholitustatud või osaliselt alkoholitustatud veinide teise kääritamise teel.*** ***ii) Punktides 7 ja 9 sätestatud kategooriatesse kuuluvaid viinamarjasaadusi võib saada*** punktis 1 osutatud alkoholitustatud või osaliselt alkoholitustatud veinide teise kääritamise või neile süsinikdioksiidi lisamise teel. ***iii) Soovitatav on täiendavalt hinnata suurema energia- ja ressursinõudlusega kahekordse alkoholitustamise protsesside keskkonnamõju.“***

Muudatusettepanek 13

Määruse ettepanek

Artikli 3 lõige 1

VII lisa II osa teine lõik (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Artikli 58 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:	Artikli 58 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:
(a) punkt i asendatakse järgmisega:	(a) punkt i asendatakse järgmisega:
„i) meetmed, mida võtavad veinisektoris liikmesriikide tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid kooskõlas määrusega (EL) nr 1308/2013	„i) meetmed, mida võtavad veinisektoris liikmesriikide tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid kooskõlas määrusega (EL) nr 1308/2013

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
või tootjarühmad, kes haldavad kaitstud päritolunimetusi ja kaitstud geograafilisi tähiseid kooskõlas määrusega (EL) 2024/1143,* mille eesmärk on parandada liidu viinamarjaistanduste mainet, edendades tootmispiirkondades veiniturismi;	või tootjarühmad, kes haldavad kaitstud päritolunimetusi ja kaitstud geograafilisi tähiseid kooskõlas määrusega (EL) 2024/1143,* ***või individuaalsed põllumajandusettevõtted, ning*** mille eesmärk on parandada liidu viinamarjaistanduste mainet, edendades tootmispiirkondades veiniturismi;
(b) esimese lõigu järele lisatakse järgmine lõik: „Esimese lõigu punkti a kohaldamisel võivad liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavades ***sätestada*** konkreetsed agronoomilised, viinamarjakasvatuslikud või muud liiki tingimused, millega tagatakse, et pärast sordi muutmist, viinamarjaistanduse ümberpaigutamist***, viinamarjaistanduse taasistutust või viinamarjaistanduse majandamismeetodite parandamist*** ei suurendata selle viinamarjaistanduse saagikust.“;	(b) ***lõikele 1 lisatakse uus punkt: „n) viinamarjaistanduste vabatahtlik väljajuurimine“;***
(c) teisest lõigust saab kolmas lõik ja see asendatakse järgmisega: „Esimese lõigu punkti k kohaldatakse üksnes kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide või selliste veinide suhtes, millele on märgitud viinamarjasort. Müügiedendus- ja teavitustegevused, mille eesmärk on turuväljundite tugevdamine, ei tohi kesta kauem kui viis aastat, nende kestust ei ole võimalik pikendada ning need puudutavad üksnes päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid hõlmavaid liidu kvaliteedikavasid“;	***(c)*** esimese lõigu järele lisatakse järgmine lõik: „Esimese lõigu punkti a kohaldamisel võivad liikmesriigid oma ÜPP strateegiakavades ***kehtestada*** konkreetsed agronoomilised, viinamarjakasvatuslikud või muud liiki tingimused, millega tagatakse, et pärast sordi muutmist ***või*** viinamarjaistanduse ümberpaigutamist ei suurendata selle viinamarjaistanduse saagikust. ***Seda kontrolli võib teostada juba sekkumise vastuvõetavuse hindamise raames“;***
	(d) teisest lõigust saab kolmas lõik ja see asendatakse järgmisega: „Esimese lõigu punkti k kohaldatakse üksnes kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide või selliste veinide suhtes, millele on märgitud viinamarjasort. Müügiedendus- ja teavitustegevused, mille eesmärk on turuväljundite tugevdamine, ei tohi kesta kauem kui viis aastat, nende kestust ei ole võimalik pikendada ning need puudutavad üksnes päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid hõlmavaid liidu kvaliteedikavasid“;

Muudatusettepanek 14

Määruse ettepanek

Artikli 3 lõige 2

VII lisa II osa teine lõik (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(2) Artiklit 59 muudetakse järgmiselt:	(2) Artiklit 59 muudetakse järgmiselt:
(a) lõige 2 asendatakse järgmisega:	(a) lõige 2 asendatakse järgmisega:
„„2. Liidu finantsabi artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud investeeringute korral ei tohi ületada järgmisi piirmäärasid:	„2. Liidu finantsabi artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud investeeringute korral ei tohi ületada järgmisi piirmäärasid:
a) 50 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest vähem arenenud piirkondades;	a) 50 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest vähem arenenud piirkondades;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) 40 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;	b) 40 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;
c) 75 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest äärepoolseimates piirkondades;	c) 75 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest äärepoolseimates piirkondades;
d) 65 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest Egeuse mere väikesaartel. Liidu finantsabi antakse esimeses lõigus osutatud piirmääraga üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele komisjoni soovituse 2003/361/EÜ** tähenduses ***ja määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele***. Siiski võib seda anda kõikidele ettevõtjatele äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel. Ettevõtjate puhul, kes ei ole määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ega ole hõlmatud soovituse 2003/361/EÜ lisa artikli 2 lõikega 1 ja milles on vähem kui 750 töötajat või kelle aastakäive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus sätestatud liidu finantsabi ülempiiri poole võrra. Erandina esimesest lõigust võib artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud investeeringuteks antavat liidu finantsabi suurendada kuni 80 %-ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest investeeringute puhul, mis on seotud artikli 57 punktis b sätestatud eesmärgiga aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Liidu finantsabi ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele komisjoni teatise „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ tähenduses.“	d) 65 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest Egeuse mere väikesaartel. Liidu finantsabi antakse esimeses lõigus osutatud piirmääraga üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele komisjoni soovituse 2003/361/EÜ** tähenduses***, samuti ühistutele ja muudele ühendustele***. Siiski võib seda anda kõikidele ettevõtjatele äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel. Ettevõtjate puhul, kes ei ole määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ega ole hõlmatud soovituse 2003/361/EÜ lisa artikli 2 lõikega 1 ja milles on vähem kui 750 töötajat või kelle aastakäive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus sätestatud liidu finantsabi ülempiiri poole võrra. Erandina esimesest lõigust võib artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud investeeringuteks antavat liidu finantsabi suurendada kuni 80 %-ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest investeeringute puhul, mis on seotud artikli 57 punktis b sätestatud eesmärgiga aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Liidu finantsabi ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele komisjoni teatise „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ tähenduses.“
(b) lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:	(b) lõikesse 4 lisatakse järgmine lõik:
„Siiski võib artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis m osutatud investeeringuteks antavat liidu finantsabi suurendada kuni 80 %-ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest selliste investeeringute puhul, mis on seotud artikli 57 punktis b sätestatud eesmärgiga aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.“;	„Siiski võib artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis m osutatud investeeringuteks antavat liidu finantsabi suurendada kuni 80 %-ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest selliste investeeringute puhul, mis on seotud artikli 57 punktis b sätestatud eesmärgiga aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.“;
(c) lõige 6 asendatakse järgmisega:	(c) lõige 6 asendatakse järgmisega:
„6. Liidu finantsabi artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis e osutatud innovatsiooni korral ei tohi ületada järgmisi piirmäärasid:	„6. Liidu finantsabi artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis e osutatud innovatsiooni korral ei tohi ületada järgmisi piirmäärasid:
a) 50 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest vähem arenenud piirkondades;	a) 50 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest vähem arenenud piirkondades;
b) 40 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;	b) 40 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest muudes kui vähem arenenud piirkondades;
c) 80 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest äärepoolseimates piirkondades;	c) 80 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest äärepoolseimates piirkondades;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
d) 65 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest Egeuse mere väikesaartel. Liidu finantsabi antakse esimeses lõigus osutatud piirmääraga üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele komisjoni soovituse 2003/361/EÜ** tähenduses ja määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele. Siiski võib seda anda kõikidele ettevõtjatele äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel. Ettevõtjate puhul, kes ei ole määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ega ole hõlmatud soovituse 2003/361/EÜ lisa artikli 2 lõikega 1 ja milles on vähem kui 750 töötajat või kelle aastakäive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus sätestatud liidu finantsabi ülempiiri poole võrra. Erandina esimesest lõigust võib artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis e osutatud investeeringuteks antavat liidu finantsabi suurendada kuni 80 %-ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest investeeringute puhul, mis on seotud artikli 57 punktis b sätestatud eesmärgiga aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Liidu finantsabi ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele komisjoni teatise „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ tähenduses.“	d) 65 % rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest Egeuse mere väikesaartel. Liidu finantsabi antakse esimeses lõigus osutatud piirmääraga üksnes mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele komisjoni soovituse 2003/361/EÜ** tähenduses ja määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele. Siiski võib seda anda kõikidele ettevõtjatele äärepoolseimates piirkondades ja Egeuse mere väikesaartel. Ettevõtjate puhul, kes ei ole määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid ega ole hõlmatud soovituse 2003/361/EÜ lisa artikli 2 lõikega 1 ja milles on vähem kui 750 töötajat või kelle aastakäive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse esimeses lõigus sätestatud liidu finantsabi ülempiiri poole võrra. Erandina esimesest lõigust võib artikli 58 lõike 1 esimese lõigu punktis e osutatud investeeringuteks antavat liidu finantsabi suurendada kuni 80 %-ni rahastamiskõlblikest investeerimiskuludest investeeringute puhul, mis on seotud artikli 57 punktis b sätestatud eesmärgiga aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. Liidu finantsabi ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele komisjoni teatise „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta“ tähenduses.“

Motivatsioon

Võrdselt tuleks kohelda mitte ainult tunnustatud tootjaorganisatsioone, vaid kõiki tootjaorganisatsioone, st kõiki tootjate ühendusi, et hõlmata ühistud, põllumajandustöötlemisettevõtjad ja muud sarnased osalejad. Eesmärk on julgustada tootjaid väärtusahelas osalema.

Muudatusettepanek 15

Määruse ettepanek

Artikkel 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Viinamarjasaadusi, mis on märgistatud vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 119 lõike 1 punkti a teisele lausele enne [konkreetne kuupäev – 18 kuud pärast jõustumist], võib jätkuvalt turule lasta kuni varude ammendumiseni.	Viinamarjasaadusi, mis on märgistatud vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 119 lõike 1 punkti a teisele lausele***, ja aromatiseeritud veinitooteid, mis on märgistatud vastavalt määruse (EL) nr 251/2014 artiklile 5*** enne [konkreetne kuupäev – 18 kuud pärast jõustumist], võib jätkuvalt turule lasta kuni varude ammendumiseni. ***Enne käesoleva määruse jõustumist seaduslikult trükitud märgiseid võib kasutada jätkuvalt viinamarjasaaduste ja aromatiseeritud veinitoodete turustamiseks kuni varude ammendumiseni.***

II. POLIITIKASOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE (edaspidi „komitee“)

Taust

1. märgib, et Euroopa veinisektor on Euroopa Liidu üldkontekstis üks majanduse, tootmise ja kultuuri sammas;

2. rõhutab, et Euroopa Liidu tootmismaht oli 2024. aastal hinnanguliselt 138,3 miljonit hektoliitrit (– 3,5 % võrreldes 2023. aastaga);

3. tuletab meelde, et vein on majanduse mootor, turistimagnet, kultuuri- ja geograafiline pärand, identiteedi osa ja sotsiaalne tegur paljudes Euroopa piirkondades ning jääb maapiirkondade majanduse ja identiteedi keskseks tugisambaks;

4. juhib tähelepanu vajadusele, et Euroopa veinisektor jääks järgmistel aastakümnetel konkurentsivõimeliseks, vastupidavaks ja elujõuliseks majandusharuks;

5. toonitab, et kliimamuutustel on olnud märkimisväärne mõju: veestress, ebasoodsad ilmastikutingimused, seenhaiguste epideemiad ja vähene õitsemine on kaasa toonud veinitootmise vähenemise. Komitee rõhutab, et nagu kõigil põllumajandussektoritel, on ka veinisektoril tähtis roll kliima- ja elurikkuse kriisi lahendamisel. Selleks saab sektor kasutada ökoloogilist viinamarjakasvatust ja vähese mõjuga tavasid, mulla taastamist ja maastiku mitmekesistamist. See aitab hoida ära olukorra edasise halvenemise ning seega vältida kliimameetmete mõju süvenemist;

6. märgib, et seepärast tuleb praeguses ja tulevases ühises põllumajanduspoliitikas ja teistes valdkondlikes poliitika-meetmetes teha muudatusi selleks, et tunnistada ELi eri piirkondades – alates Hispaania Vahemere-äärsest osast kuni Itaalia poolsaareni ja teiste Vahemere-äärsete Lõuna-Euroopa piirkondadeni – kasutatavate niisutuseta viinamarjaistanduste ainulaadsust. Neil on suur strateegiline väärtus maaharimisviisina nii selle majandusliku funktsiooni poolest kui ka panuse poolest elurikkusesse, kõrbestumisvastasesse võitlusse ja maastiku säilitamisse. Muude meetmete hulgas tuleb kehtestada niisutuseta viinamarjaistanduste tingimustele kohandatud spetsiaalne otsetoetuskava, sealhulgas lisatoetused kuivadel ja poolkuivadel aladel tegutsevatele ettevõtetele, stiimulid põliste sortide ja traditsiooniliste maaharimissüsteemide säilitamiseks ning maksusoodustused ja toetus ettevõtete digiüleminekuks ja moderniseerimiseks. Samuti tuleb veinisektori meetmete kaudu anda toetust veiniturismi projektidele, kohalike toodete edendamisele ja viinamarjaistandustega seotud gastronoomia arendamisele. Lisaks on vaja tagada, et tulevase ühise põllumajanduspoliitika mis tahes reformi puhul võetakse arvesse niisutuseta viinamarjaistandusi omavate maapiirkondade majandusele, tööhõivele ja kultuurile avalduvat mõju;

7. tõstab esile asjaolu, et jätkuvad demograafilised muutused, muutuvad tarbimisharjumused ja turu ebakindlus on mänginud olulist rolli sektori olemasolus ja selle vastupanuvõimes;

8. märgib, et praegune probleemirohke olukord – nt tollimaksude kehtestamine ja nende areng lühi- ja keskpikas perspektiivis – tekitab ebakindlust selles, kas need probleemid võiksid kahjustada sektori järjepidevust ja stabiilsust strateegilistel turgudel, kui neid peetakse praeguses 2025. ja 2026. aasta kampaanias erakorralisteks asjaoludeks;

9. võtab teadmiseks mõne liikmesriigi taotluse toetada veinisektorit sihtotstarbeliste riigiabikavade kaudu, mille Euroopa Komisjon on heaks kiitnud vastuseks Atlandi-ülestele kaubanduspingetele. Komitee rõhutab, et kooskõlastatud Euroopa lähenemisviis ELi tasandil kohandatud vahendite kaudu pakuks tõhusamat ja õiglasemat lahendust, sest tagaks kõigile piirkondadele juurdepääsu toetusele võrdsetel tingimustel, mis väldiks turumoonutusi ühtsel turul;

10. tuletab meelde, et ELi veinipoliitika kõrgetasemeline töörühm on toonud esile probleemid, kindlaks teinud vajadused ja pakkunud lahendusi, mis on lisatud komisjoni ettepanekusse määruste muutmise kohta. Ettepanekus esitatakse kiired sihipärased valdkonnaülesed ühismeetmed, et aidata kujundada veinisektori tulevikku, muuta see konkurentsivõimeliseks kogu liidus ja tugevdada selle identiteeti konkreetsete ELi riikide kultuuriliste, identiteediga seotud, geograafiliste, keskkonna- ja majandustraditsioonide väljendusena;

Poliitikasoovitused

11. väljendab heameelt veinipoliitika kõrgetasemelise töörühma 17. detsembril 2024 vastu võetud soovituste üle, mis sisalduvad määruse ettepanekus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2021/20115 ja (EL) nr 251/2014;

12. märgib, et kõnealustes õigusnormide muutmise ettepanekutes võetakse suures osas arvesse veinipoliitika kõrgetasemelise töörühma soovitustes esitatud nõudmisi ja seega on need esimene vastus sektori probleemidele. Sellega seoses soovitab komitee komisjonil tööd jätkata ja vastata ka soovitustele, mida ei ole veel arvesse võetud või mida on arvesse võetud ainult osaliselt.

13. hindab ülemäärase toodangu ärahoidmiseks võetud meetmeid, nagu väljajuurimine ja roheline korje, mis aitavad turgu stabiliseerida ja kaitsta tootjaid rahalise surve eest;

14. rõhutab siiski, et roheline korje ei saa lahendada struktuurilist tasakaalustamatust. Selle meetme tõhusaks kasutamiseks tuleb seda lihtsustada ja paindlikumaks muuta. Veiniprogrammide vahendeid peab saama aasta kestel eri sekkumisviiside vahel ümber jaotada ja kasutamata vahendeid järgmisesse aastasse üle kanda;

15. märgib, et meetmeid tuleb kavandada ja rakendada tihedas dialoogis asjaomaste kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Seejuures tuleb rakendada suuremat paindlikkust ja lihtsust meetmete kasutamisel, edendada resistentsete sortide ja täppispõllumajanduse meetodite levikut ning võimaldada jaotada ressursse ümber valdkondlike veiniprogrammide raames;

16. rõhutab, et oluline on säilitada veinisektori sekkumiste seas roheline korje, et saada selle tulemuslikkuse tagamiseks vajalikke rahalisi vahendeid. Riikliku lisarahastuse võimalus aitab rahuldada sektori kohanemisvajadusi, kuid on vaja tagada, et need kaks rahastamisallikat – Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond ja riiklikud vahendid – oleksid omavahel kooskõlas ja vastaksid määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud tingimustele. Komitee nõuab seepärast määruse (EL) 2021/2115 artikli 59 lõike 3 muutmist, et tagada mõlema rahastamisallika kohaldatavus, lisamata ühise turukorralduse määruse artikli 216 kaudu lisapiiranguid. Seda tuleks samamoodi kohaldada ka väljajuurimismeetme puhul;

17. julgustab komisjoni kaaluma määruse (EL) 2021/2116 muutmist, et muuta ära Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi vahendite aastapõhine eraldamine veinisektori sekkumiste raames, sest selle aastapõhisus raskendab rahaliste vahendite haldamist ja kasutamist, eriti mittestruktuursete meetmete, näiteks rohelise korje puhul;

18. väljendab heameelt komisjoni ettepanekute üle lubade haldamise kohta, eelkõige taasistutuslubade kehtivusaja pikendamise kohta, pidades seda muutust positiivseks ka põllumajanduse ja keskkonna seisukohast;

19. nõuab, et liikmesriigid jälgiksid territoriaalsete näitajate abil nende kriisimeetmete tõhusust, mida rahastatakse 20 % ga ühise põllumajanduse turukorralduse vahenditest, ning kutsub üles säilitama diferentseeritud investeerimis- ja innovatsiooniabi koos soodustustega mikroettevõtetele, vähem arenenud piirkondadele ja kliimameetmetele;

20. peab asjakohaseks vaadata läbi määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 64 lõikes 2 osutatud lubade väljastamise prioriteetsuskriteeriumid: neis tuleb arvesse võtta ka keskkonnakestlikkuse, mahetootmise ja integreeritud tootmissüsteemide sertifikaate;

21. väljendab heameelt selle üle, et veinisektorisse tehtavate investeeringute aeglustumist arvestades kaotatakse karistused taasistutusõiguse muutmise korral antud lubade kasutamata jätmise eest;

22. rõhutab, et rahastamismenetlusi tuleks halduslikult veelgi lihtsustada, ning hindab võimalust anda luba konkreetsetele nimetustele või piirkondadele, tingimusel et kohustuslikus korras konsulteeritakse kaitseorganisatsioonidega;

23. toetab märgiste ühtlustamist, liikmesriikidevahelise kaubanduse lihtsustamist, kulude vähendamist ja tarbijate läbipaistvamat juurdepääsu teabele. Seetõttu väljendab komitee heameelt selle üle, et kasutusele võetakse kohustuslikku teavet esitav ühtlustatud QR-kood, mis on integreeritud riiklike registrite ja digitaalse veinipassiga. Uued märgistamiseeskirjad tuleks kehtestada proportsionaalselt ja mõnel juhul tuleks need mitme samaaegse kriisi tõttu edasi lükata;

24. peab positiivseks, pidades silmas vähese alkoholisisaldusega viinamarjasaaduste müüki, võimalust lasta turule uuenduslikke tooteid, millele antakse konkreetne nimetus. Selleks kasutatakse selgeid märgistamiseeskirju ning ühiseid koostalitlusvõimelisi digilahendusi (plokiahel, esemevõrk) sertifitseerimiseks, jälgimiseks ja võltsimise vastu võitlemiseks, samuti töötlemisprotsesside keskkonnahoidlikkusest teavitamiseks;

25. toonitab vajadust alustada arutelu teavitamise ja algatuste kohta, millega reklaamitakse ja väärtustatakse alkoholivabu ja vähese alkoholisisaldusega tooteid. Nimelt on neil toodetel suur kalorsus ja suhkrusisaldus, mis on tervisele kahjulik. Väga olulised on vastutustundlikud veinitarbimise teavituskampaaniad, mis on kooskõlastatud Euroopa rahvatervise eesmärkidega;

26. toetab algatusi, mille eesmärk on ergutada veiniturismi, mis aitab stimuleerida maapiirkondade ja sisemaa majandusarengut. Veiniturism peaks jääma keskkonnahoidlikuks tegevuseks: see on aeglane ja kestlik turismivorm, mis on kvaliteetne, tugineb kohalikule tasandile ja toob kasu kohalikele kogukondadele;

27. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Komisjoni kavandatud meetmetega ei kaasne spetsiaalset eelarvet. Seadusandlike muudatuste vastuvõtmiseks on vaja eelarvet, et need ellu viia ja vastata veinisektori vajadustele;

28. rõhutab, et veinisektoris on paljud soolised ebavõrdsused kaotatud. Seda on tehtud ettevõtetes, tootjarühmades ja tootetöötlemisrühmades võrdse tööhõive, esindatuse ja juhtimise ning samuti piirkondade ja veiniturismi edendamise kaudu;

29. rõhutab, et on oluline toetada tootjarühmi, kes haldavad geograafilise tähisega veine, integreerides kestliku veiniturismi, otsemüügi ja lühikesed tarneahelad toetusmeetmetesse kooskõlas ELi turismistrateegiaga aastani 2030;

30. väljendab heameelt selle üle, et kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse tehtavateks investeeringuteks ja innovatsiooniks ette nähtud abi ülemmäärasid on suurendatud (kuni 80 %), ning toob esile prioriteedi toetada äärepoolseimaid piirkondi ja väikesaari;

31. toetab müügiedenduskampaaniate pikendamist kolmandates riikides viie aastani ning seda, et väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele tagatakse seejuures lihtsustatud juurdepääs;

32. soovitab tugevdada ühise põllumajanduspoliitika ja ühtekuuluvuspoliitika koostoimet, et rahastada rohelist ja sinist taristut, toetamaks viinamarjaistanduste veesüsteemide kerksust. Komitee rõhutab, et see puudutab ka veevarude nõuetekohast kasutamist. Tuleb võtta meetmeid, millega vältida lekkeid ja leevendada ekstreemsete ilmastikunähtuste tagajärgi, ning kontrollida vee kvaliteeti ja ohutust ning looduslikke ja kunstlikke kogumis- ja taaskasutamissüsteeme;

33. tuletab meelde vajadust ELi toetatava rahastuse järele, et käsitleda sotsiaalset vastupanuvõimet ka integreeritud maaelu arengu lähenemisviiside kaudu, mis hõlmavad veinisektori töötajaid, naisi ja noori põllumajandustootjaid, ning edendada juurdepääsu eluasemele, transpordile ja veinitootmispiirkondade digitaalsele ühendatusele;

34. tuletab meelde vajadust uurida võimalusi, kuidas tarvitada kasutamata sektoripõhise sekkumise eelarvet muude prognoosimis- ja kriisiohjemeetmete rahastamiseks, nagu on nõutud veinipoliitika kõrgetasemelise töörühma soovitustes. Komitee juhib sellega seoses tähelepanu võimalusele muuta määrust (EL) nr 1308/2013, et osa eespool nimetatud (VI lisas sätestatud) toetusprogrammide eelarve ülemmääradest saaks teatud protsendi ulatuses kõrvale jätta ja kasutada kriisiabi rahastamiseks komisjoni eelneva loa alusel.

Brüssel, 2. juuli 2025

Euroopa Regioonide Komitee
president
Kata TÜTTŐ